

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

04 noiembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Iulia Sîrcu
Iurii Bejenaru, Iuliana Oprea

judecînd recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Glutonus”, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Glutonus” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Panmar-Prim” cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 27 mai 2015, prin care a fost restituită cererea de apel ca depusă tardiv,

C O N S T A T Ă:

La data de 15.10.2014, reclamantul SRL „Glutonus” s-a adresat în instanța de judecată împotriva SRL „Panmar-Prim”, solicitînd încasarea de la SRL „Panmar-Prim” în beneficiul SRL „Glutonus” a datoriei în mărime de 1600 lei, penalității de întârziere de 288 lei și a taxei de stat 270 lei, iar în total 2158 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 13.01.2015, cererea de chemare în judecată înaintată de către SRL „Glutonus” a fost respinsă.

La data de 13.01.2015, potrivit scrisori de însoțire (f.d. 28) în adresa SRL „Glutonus” și SRL „Panmar-Prim”, a fost expediată copia dispozitivului hotărârii din 13.01.2015, pentru cunoștință, fapt confirmat prin avizul de recepție din 27.01.2015, anexat la materialele pricinii (f.d. 29).

La data de 20.02.2015, SRL „Glutonus”, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, cerînd admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 13.01.2015. Totodată, solicită să fie eșalonată achitarea taxei de stat pînă la prima ședință de judecată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 mai 2015, a fost restituită cererea de apel apelantului SRL „Glutonus” cu toate documentele anexele, ca fiind depusă tardiv.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a indicat prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, menționînd că SRL „Glutonus”, fără motive întemeiate, a declarat apel cu depășirea termenului legal de 30 de zile, care este un termen de decădere.

Considerînd ilegală încheierea instanței de apel, la 15 iulie 2015, SRL „Glutonus” a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 27 mai 2015, cu restituirea pricinii spre rejudecare.

În motivarea cererii de recurs recurenta a invocat că instanța de apel a emis o încheiere ilegală, neîntemeiată și pasibilă de a fi casată. Menționează recurentul SRL „Gluttonus”, că nu a omis termenului de atac cu apel de 30 zile, deoarece nu a fost prezentă la pronunțarea hotărârii contestate, pe care a recepționat-o abia la data de 27.01.2015, iar apelul l-a depus la 20.02.2015.

Potrivit art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu criticile invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră recursul neîntemeiat și pasibil de a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să-l respingă și să mențină încheierea.

Încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor cauzei – motiv pentru care de către Colegiu este considerată legală și întemeiată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră că încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului, pornind de la următoarele.

Potrivit art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Pornind de la prevederile normei de drept menționate, Colegiul conchide că instanța de apel corect a restituit cererea de apel apelantului SRL „Gluttonus”, or, acesta nu a depus cererea de apel în termenul legal de atac.

În conformitate cu art. 110 CPC, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) CPC, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Conform art. 362 alin. (1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Potrivit art. 116 alin. 1-3 CPC, (1) Persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. (2) Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen. (3) La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Colegiul constată că, instanța de fond a pronunțat dispozitivul hotărârii la 13 ianuarie 2015. Deci, SRL „Gluttonus”, urma să declare apel inclusiv până la 14.02.2015, însă ultima zi fiind zi de odihnă, se calculează din următoarea zi de

lucru, astfel data de 16.02.2015, fiind ziua expirării termenului de atac, însă cererea de apel a fost depusă de apelant la data de 20.02.2015 (f.d. 30), adică peste 37 de zile din momentul pronunțării dispozitivului hotărârii. Mai mult, apelantul-recurent în cererea de apel nu a motivat nerespectarea acestui termen și nici nu a solicitat repunerea apelului în termen.

Astfel, conchide instanța de recurs că, cererea de apel depusă de SRL „Gluttonus” la 20 februarie 2015 este depusă în afara termenului legal, deoarece la depunererea apelului nu s-a respectat termenul de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii. Mai mult ca atât, SRL „Gluttonus” în cererea de apel nu a solicitat repunerea în termen.

În asemenea circumstanțe de fapt și de drept Colegiul reține că, din perspectiva prevederilor art. 26 alin. (3) CPC, lipsa unei cereri expres a apelantului de repunere în termen este hotărâtoare pentru a dispune restituirea apelului ca fiind tardiv, or, instanța, din oficiu, nu este îndreptățită să invoce chestiunea de repunere în termen a apelului persoanei care nu a solicitat repunerea în termen. În acest sens instanța de recurs conchide că textul legal relevant este clar, previzibil și lipsit de elemente de obscuritate.

Concomitent, Colegiul menționează că conform recomandărilor Curții Supreme de Justiție, cererea de repunere în termen a instrumentului de atac, în orice caz, trebuie să fie exprimată din inițiativa persoanelor care contestă actul judecătoresc, or, repunerea în termen trebuie să fie solicitată de parte, instanța neputînd, în lipsa unei dispoziții legale exprese, să o pronunțe din oficiu cu încălcarea principiului dreptului de dispoziție a părților, chiar și în ipoteza în care din ansamblul materialului probator administrat în dosar ar reieși că partea a fost împiedicată de un motiv justificat în a-și îndeplini actul de procedură în termen.

Instanța de recurs apreciază critic argumentul recurentului - potrivit căruia nu a omis termenului de atac cu apel de 30 zile, prin prisma faptului că hotărârea din 13.01.2015, emisă pe acest caz, a fost recepționată de către aceasta la data de 27 ianuarie 2015, - or, este necesar de a fi pus în evidență faptul că pîrîtul-apelant a cunoscut despre derularea procesului judiciar, pentru ședința de judecată din 13.01.2015, SRL „Gluttonus” a depus cerere de examinare a cauzei în lipsa sa, iar termenul de declarate a apelului este de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, indiferent dacă părțile implicate în proces au fost sau nu prezente la pronunțare.

Sub aceste aspecte, Colegiul notează că, CtEDO în jurisprudența sa promovează cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11.09.2007).

În acest sens, Colegiul conchide că instanța de apel corect a apreciat începutul curgerii termenului de atac cu apel din ziua pronunțării dispozitivului, așa cum prevede art. 362 alin. (1) CPC și corect a restituit cererea de apel apelantului SRL „Gluttonus”, or, acesta nu a depus cererea de apel în termenul legal de atac și nici nu a solicitat repunerea în termen.

La caz, Colegiul notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, avînd în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămînerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii

judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice. În hotărîrea CEDO pronunțată în cauza *Ponomaryov vs Ucraina* (3 aprilie 2008), Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărîri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrînge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că revine în primul rînd instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termen de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărîrii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, indică Curtea, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință. În toate cazurile, instanțele interne ar trebui să verifice dacă motivele de repunere în termen ar putea justifica o ingerință în principiul autorității de lucru judecat.

Reglementări similare au fost statuate de către Înalta Curte și în cauzele *Ceachir vs Moldova*, *Popov vs Moldova* și *Melnic vs Moldova*, în care s-a menționat că prin neaducerea vre-unui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către părți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat drepturile reclamanților la un proces echitabil.

În acest context, argumentele invocate de SRL „Glutonus” nu se încadrează în temeiurile de casare a încheierii recurate.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată netemeinicia motivelor invocate de către recurent în cererea de recurs.

Ținînd cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a) CPC al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Se respinge recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Glutonus”.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău 27 mai 2015, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Glutonus” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Panmar-Prim” cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
Judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Iuliana Oprea